

הבאת חברות בנייה זרות

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

1. לאמץ את המלצות הצוות הבין - משרדי לבחינת קריטריונים להבאת חברות בנייה זרות המצורפות כנספח להחלטה זו, אשר הוקם לפי החלטת ממשלה מספר 597 מיום 25 באוקטובר 2015 שעניינה העסקת עובדים זרים בענף הבנייה באמצעות חברת "יילמזלר" (להלן – הצוות הבין – משרדי) ובהתאם להחלטת הממשלה 317 מיום 30 ביולי 2015 (דר 27) שעניינה סיוע ממוקד להגדלת היקף פעילות הבנייה למגורים, שעיקריו הם כדלקמן:
 - א. הקמת מאגר של 6 חברות בניה זרות שייבחרו בהליך של קול קורא, כאמור להלן בסעיף 2, בעלות ניסיון רב בתחום הבניה למגורים, איתנות פיננסית וניסיון בפרויקטים של בניה בתיעוש וברמות פריון גבוהות מחוץ למדינת האם שבה הן מאוגדות ופועלות (להלן: חברות ביצוע זרות);
 - ב. המאגר יוקם למשך 5 שנים אשר במהלכן יותר לחברות הביצוע הזרות לבנות בישראל בניה למגורים ויתאפשר לכל חברה להביא עד 1,000 עובדים זרים לצורך העסקתם בעבודות רטובות בלבד בפרויקטים של בנייה למגורים, כפי שהוגדרה בהחלטה 317, וזאת מתוך המכסה הקיימת היום לעובדים זרים בענף הבניין, כך שתוקצה מכסה של עד 6,000 עובדים מתוך המכסה הכללית של עובדים זרים בענף הבניין לחברות הבנייה הזרות.
 - ג. חברות הבניה יוכלו לפעול בישראל כקבלני ביצוע, אף בקבלנות משנה, וכן ליצור מיזם משותף (JV) עם גורם ישראלי;
 - ד. חברות הביצוע הזרות תהיינה כפופות להוראות הדין החל בישראל, ובין היתר, יחולו עליהן הוראות משפט העבודה בישראל החלות על מעסיקי עובדים זרים, וכן הוראות חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 ותקנותיו;
 - ה. החלת תנאים ומגבלות על פעילות החברות הביצוע הזרות בישראל, שמטרתם להבטיח את זכויות העובדים הזרים שיועסקו לצורך ביצוע העבודות, לא תגבנה דמי תיווך או בטוחות בניגוד לדין הישראלי מהעובדים, ולהבטיח את איכות הבנייה שתבוצע;
 - ו. קביעת מודל בקרה ופיקוח על החברות הזרות אשר מבטיח, שהחברות תעסוקנה בפועל בבניה למגורים, תשמור על בטיחותם של העובדים
2. בהתאם לאמור להנחות את משרד הבינוי ושיכון בתיאום עם הצוות הבין – משרדי, לפרסם בהקדם האפשרי "קול קורא" לחברות הביצוע הזרות, וזאת בהתאם לתנאים שנקבעו על ידי הצוות הבין-משרדי.
3. להנחות את המנהל הכללי של רשות האוכלוסין וההגירה ליתן לחברות הביצוע הזרות היתרים להעסקת עד 1,000 עובדים זרים לכל חברה, וכן לתת אשרות כניסה ורישיונות ישיבה ועבודה לעובדים הזרים, בהתאם לבקשות שיוגשו על ידי חברות הביצוע הזרות שיזכו בהליך הקול הקורא וזאת בכפוף לנהלים הרגילים של משרדו

- ולנהלים מיוחדים שיקבע לעניין זה, בהתאם להמלצות הצוות.
4. לרשום את הודעת שר הבינוי והשיכון כי יפעל להסדרת פעילות החברות הזרות בתחום הבנייה למגורים בישראל במסגרת סמכויותיו לפי חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות התשכ"ט – 1969 ותקנותיו.
 5. העובדים הזרים לענף הבניין אשר יועסקו על ידי חברות הביצוע הזרות יוכלו לעבור לעבוד ביתר חברות הביצוע הזרות וכן בחברת יילמזלר בלבד, וזאת בתחילת כל רבעון ובכפוף לרישום המעבר ברישומי רשות האוכלוסין וההגירה, לפי הנהלים הרגילים הקבועים לגבי מעבר עובדים זרים בענף הבניין בשינויים המחויבים ו/או לפי נהלים מיוחדים שיקבעו לעניין זה על ידי רשות ההגירה.
 6. האוכלוסין וההגירה. עובדים זרים בענף הבניין אשר מועסקים על ידי תאגידי הבניין המעסיקים עובדים זרים כקבלני כוח אדם לפי סעיף 10 לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996 (להלן – תאגידי בניין) לא יוכלו לעבור לעבוד בחברות ביצוע זרות ובחברת יילמזלר.
 7. על אף האמור בסעיפים 5 ו-6, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה רשאי להתיר לעובדים הזרים של חברות הביצוע ושל חברת יילמזלר לעבור לתאגידי הבניין במקרים חריגים כאמור בסעיף ז' להחלטת ממשלה 3195 מיום 24.2.08, שעניינה היתר להעסקת עובדים זרים מתורכיה בענף הבניין ובהתאם להוראות הסעיף האמור, וכן לעובדים של תאגידי הבניין יוכלו לעבור לחברות ביצוע במקרים חריגים כאמור, אם ראה צורך בכך בנסיבות העניין.
 8. לחייב את חברות הביצוע ואת חברת יילמזלר להעביר דיווחי שכר מדי חודש לגבי עובדיהם הזרים אל רשות האוכלוסין וההגירה, לפי הכללים החלים לעניין זה על תאגידי בניין, ולהנחות את רשות ההגירה והאוכלוסין ומשרד הכלכלה לבצע לפחות שתי בדיקות תקופתיות בשנה בכל חברת ביצוע ובחברת יילמזלר לצורך בחינת תנאי העבודה בחברה, לרבות תנאי המגורים.
 9. להנחות את רשות האוכלוסין וההגירה להפעיל קו חם לצורך מסירת מידע לעובדי חברות הביצוע, וביניהם עובדי יילמזלר, והגשת תלונות על ידם וזאת בנוסף לזכותם של העובדים להגיש תלונות לגורמים המוסמכים בכלל ולממונה על זכויות עובדים זרים בפרט.
 10. להנחות את רשות האוכלוסין וההגירה, לבצע הערכה תקופתית של מידת עמידתן של חברות הביצוע וחברת יילמזלר בחובות המוטלות עליהן לפי הוראות כל דין, בקשר להבאת עובדים זרים לישראל והעסקתם.
 11. לקבוע כי המלצות הצוות הבין – משרדי לעניין חברות הביצוע הזרות יחולו גם על חברת יילמזלר בשינויים המחויבים, למעט מכסת העובדים הזרים של יילמזלר שתוסיף לעמוד על המכסה האמורה בהחלטה 597, עד תום התקופה המירבית האמורה בהחלטה 597. במקביל, להורות למנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה להאריך את תוקף ההיתר שניתן לחברת יילמזלר לחמש שנים מיום החלטה זו, בכפוף להגשת בקשה להארכת ההיתר לקראת תום תוקפו, ותוך השוואת תנאי חברת יילמזלר לתנאי יתר חברות הביצוע הזרות.
 12. לעניין זה, לתקן את סעיף 1(ד) להחלטת הממשלה 597, ולקבוע כי גם העובדים הזרים של חברת יילמזלר לא יוכלו לעבור לתאגידי הבניין המעסיקים עובדים זרים

כקבלני כוח אדם לפי סעיף 10 לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996 אלא יוכלו לעבור רק בין מעסיקים שהן חברות ביצוע זרות כהגדרתן בהחלטה זו, לפי הנהלים הרגילים הקבועים לגבי מעבר עובדים זרים בענף הבניין בשינויים המחויבים ו/או לפי נהלים מיוחדים שיקבעו לעניין זה על ידי רשות האוכלוסין וההגירה.

13. להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה, משרד הבינוי והשיכון ומשרד האוצר לגבש תכנית לטיפול בסיכוני הבטיחות ביחס לפעילות הבנייה שתבוצע על ידי חברות הבנייה האמורות, ובכלל זה קביעת דרישות במסגרת ההליכים המכרזיים שמטרתן להבטיח את בטיחות העובדים ולהבטיח יכולת אכיפה אפקטיבית מצד המדינה. ככל שיהיו השלכות תקציביות למימוש הצעד, הצוות יקבע את המקור התקציבי למימונו.

14. יודגש כי כניסתם, שהייתם ועבודתם של עובדים זרים בישראל נתונות לשינויים ומושפעות מאירועים ושיקולים שונים, בין היתר: מדיניותה של הממשלה, הצורך בהסכמה של העובדים ושל המעסיקים בכל הקשור לעבודה בישראל ו/או להמשך עבודה כאמור, כמו גם לקיומו של משא ומתן מורכב בין מדינות, ולמפגש רצונות בין צדדים, באשר להסדרת כניסתם והעסקתם של העובדים באופן התואם את הדין ואת המדיניות בישראל להסדרת הגעת והעסקת עובדים. אין באמור בנוהל זה לגבי מכסות מרביות של עובדים זרים ו/או במתן היתר להעסקת עובדים זרים או במתן רישיונות עבודה לעובדים זרים, משום הבטחה או התחייבות לאדם או לגוף כלשהו לגבי שהייתם, כניסתם לישראל, עבודתם, או המשך עבודתם של עובדים זרים או של מספר מסוים של עובדים זרים בתקופה או בתקופות מסוימות.

דברי הסבר

רקע כללי

על מנת לעמוד במכסת העובדים הזרים שנקבעה בהחלטת הממשלה מס' 317 מיום 30 ביולי 2015 ובהמשך להחלטה מספר 597 מיום 25 באוקטובר 2015, ולצורך עידוד והגדלת רמות הפריון במשק בכלל ובענף הבניין בפרט, ועל מנת לעמוד ביעדי החלטת הממשלה גיבש הצוות הבין - משרדי שהוקם במסגרת החלטת ממשלה 597, קריטריונים להבאת חברות בנייה זרות שיפעלו כחברות ביצוע והתנאים שיחולו בכל הנוגע לחברות אלו. קריטריונים אלו כוללים בין היתר תצהיר של החברות בנוגע להעדר גביית דמי תיווך מעובדיהן, וזאת על מנת לצמצם את הפגיעות של העובדים לסחר בבני אדם.

ליישום ההחלטה מוצע לפרסם "קול קורא" לחברות אלו שיפעלו בישראל כחברות ביצוע. בנוסף, בהתאם להמלצת הצוות הבין - משרדי להסכמים בילטרליים מוצע לתקן את סעיף 1(ד) להחלטת הממשלה מספר 597 מיום 25.10.2015 ולהקים 2 ענפים נפרדים להעסקת עובדים זרים בישראל בענף הבניין, בראשון יועסקו עובדים זרים במסגרת תאגידי הבניין בעלי היתר להעסקת עובדים כקבלני כוח אדם, ובשני יועסקו עובדים זרים על ידי חברות הביצוע הזרות, וביניהן חברת יילמזלר. העסקתם תהיה לפי הכללים החלים על יתר העובדים הזרים בענף הבנייה, ובכפוף לכל דין.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

הצעת המחליטים משתלבת במדיניות הממשלתית להגדלת היקף הבנייה למגורים בישראל.

זאת, לצורך הקטנת הפער בין הביקוש לדיור לבין היצע הדירות הקיים במשק. הכנסת חברות ביצוע בעלות ניסיון בבנייה איכותית וברמות פריון גבוהות צפויה להביא להגדלה של מספר הדירות הנבנות בישראל. בנוסף, החברות עשויות להביא להעלאת רמות הפריון בענף, תוך שימוש באמצעים מתועשים. בנוסף, להצעה יש השלכה על משך הבנייה של דירה למגורים שצפוי להתקצר בשל השימוש בטכנולוגיות מתקדמות לבינוי מתועש.

תקציב

אין השפעה על תקציב המדינה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השפעה על מצבת כח האדם במהלך השנים

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הבינוי והשיכון - תומך

ראש הממשלה, שר הכלכלה והתעשייה ושר החוץ - עמדת גורמי המקצוע במשרד הכלכלה והתעשייה והחוץ לתמוך בהצעת המחליטים. טרם התקבלה עמדה של רה"מ. שר הפנים – טרם התקבלה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת הממשלה מספר 3195 מיום 24.02.2008 שעניינה היתר להעסקת עובדים זרים מתורכיה בענף הבניין.
החלטת הממשלה מספר 317 מיום 30.07.2015 שעניינה סיוע ממוקד להגדלת היקף פעילות הבנייה למגורים.
החלטת הממשלה מספר 597 מיום 25.10.2015 שעניינה העסקת עובדים זרים בענף הבנייה באמצעות חברת יילמזלר.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעתו של היועץ המשפטי של משרד האוצר.

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי.

סיווג משני: 09 שינוי.

תחום פעולה עיקרי: 02 חברה וכלכלה.

מוגש על ידי שר האוצר

כ"ג באדר א' התשע"ו

03 במרץ 2016